

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sânt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Din cauza sărbătorii s. Muc. George Nruî procsim va apărea Joi în 25 Aprilie v.

Sibiu, 19 Aprilie 1885.

Dintre toate meseriile, cea mai grețoasă este denunțarea și calumniarea, și ea varsă drastică lumină asupra caracterului oamenilor împinși în mod fatal și irresistibil spre ea.

Denunțați și calumniați suntem noi actualii muncitori dela diariul „Telegraful Român“, și spre mirarea noastră tocmai colegii dela „Tribuna“ se servesc față cu noi de această mârșavă armă. Și ei se servesc de ea făcând totdeauna paralele între noi și domnul fost redactor al diariului nostru, Nicolau Cristea, și astfel ne silesc ca din considerare la persoana domnului Cristea să nu ne putem apăra, sau în cazul cel mai rău ca în apărarea noastră să fim modesti poate peste măsură, o însușire aceasta a oamenilor cu inima curată, care însușire însă se consideră de slăbiciune în cele mai multe cazuri.

Denunțarea și calumniarea s'a făcut pe două căi: pe calea socială aici în Sibiu, și verbal la ocaziune și prin provincie, și pe calea publicității, tăcând adecă lupta noastră de dușmană și stricăcioasă neamului românesc, sau cu cuvintele denunțatoare vorbind: „Telegraful Român“ sub redacțiunea domnului Cristea a servit interesele poporului românesc, dela retragerea domnului Cristea el servește interesele guvernului unguresc.

Parola fraților dela „Tribuna“ a fost: „audacter calumniare“, și ei în această tactică au fost neobosiți.

Am fost și persistăm a fi passivi față cu unelțile calumniatoare privitoare la persoana noastră. Publicul român din Sibiu va judeca între om și om, și el va pronunța sentința asupra caracterelor, care sentință locală va rămânea.

Pe acest teren suntem deci passivi. Regretăm mult meseria, după cum am șis, și o regretăm cu atâta mai mult cu cât în serviciul ei s'au pus persoane stimulate de lume, și cari în această meserie desvoaltă o activitate deamă de o cauză mai bună.

Vom reflecta însă la partea privitoare la ținuta diariului „Telegraful Român“ Nu ne este permis să tăcem în fața atacurilor și calumniilor îndreptate contra bisericeii și a stindardului, pre care încă fericitul Șaguna l'a ridicat pe niște timpuri grele, și l'a ferit neintinat — după cum adecă domnul Cristea ne-a spus — până la moartea sa la 16/28 Iu-

niu, 1873, și care după cum ni se spune tot curat a rămas până la 6/18 Octobree, 1883, ziua retragerii domnului Cristea dela redacțiunea „Telegr. Român.“

Coincidența joacă de multe-ori admirabilă rolă în vieța omenească. 18 ani a scris domnul Cristea la „Telegraful Român“ și de 18 luni scriem noi actualii muncitori pe această spinoasă carieră.

În timp de 18 ani, cât timp a scris domnul Cristea, a apărât principiile, pe cari noi le apărăm acuma de 18 luni. Mai mult: actualii bărbați dela „Tribuna“ 18 ani au susținut stindardul după cum adecă au putut și știut să-l susțină. De 18 luni stăm noi la steag, și lumea ne țice că noi întru nimica nu suntem mai slabi, ca înainte de 6/18 Octobree, 1883.

Accentuăm espres: lumea ne țice că nu suntem mai slabi, ca înainte de 6/18 Octobree, 1883.

După cum ne spune „Tribuna“ partida contrariă alegerei actualului archiereu al nostru este astăzi cu ea. Noi știm, că așa este, și voim să fie constatat, că „Tribuna“ încă ni-o testează.

O parte din vechia partidă — fiene ertat a întrebuița numirea cea vechiă — Popeistă, în frunte cu diarul „Tribuna“ vine și țice de țice ne aruncă în față, că nu apărăm interesele poporului român, pentru cuvântul, că la redacție nu mai este aplicată persoana Domnului Cristea.

Un mai mare netact, și o mai mare insultă făcută domnului fost redactor al diariului nostru, insultă la adresa partidei chiar, în vieța noastră n'am vădit.

Și pentru ce?

Întreagă afacerea se reduce la budgetul diariului nostru. Budgetul șermanul reprezintă în ochii „Tribunei“ interesele poporului român.

Pelângă el se învêrte întreagă politica fraților dela „Tribuna“ în ce privește denunțările și calumniările la adresa „Telegrafului Român.“

De convingeri politice nu ne este permis se vorbim, căci pasivitatea partidei dela „Tribuna“ cel mai acreditat apărător al pasivității, diarul „Observatorul“, o a numit pasivitate de contrabandă.

„Tribuna“ ca diariu politic este privită ca una ce face politică de contrabandă cu „Observatorul“ vorbind, sau în termeni mai moderni: unde e mulțimea, acolo eu, căci am lipsă de abonați, și acestia dau parale.

Puțin ne pasă deci de calumniările și denunțările eșite dela un asemenea diariu și dela o asemenea partidă.

„Telegraful Român“ nu lucră pe ascuns. El este carte deschisă și lumea vede a le cui interese sunt reprezentate în „Telegraful Român.“

Interese materiale la nici un cas nu ne conduc. Avem conduita politică marcată de marele Șaguna, pe care o urmăm cu perseveranță. „Fortiter in re, suaviter in modo“, cu aceasta mergem noi înainte.

Mângăerea noastră este, că cei mai mulți din fostii neimpăcați vrășmași ai diariului nostru, cari n'au preocupăți de perplexități băneșci, ne dau testimoniu bun pentru modul cum lucrăm, deși nu ne aprobă politica de activitate.

Mai avem încă o mângăere. Noi nu ne-am lăpădat de legea noastră, nu de biserica noastră. Calumniați cum am fost am stat la postul nostru, și vom sta înfruntând calumniile de tot soiul.

Politică guvernamentală! Aceasta e armă tocită.

Compare cine voiește „Telegraful Român“ înainte și după 6/18 Octobree, 1883, și facă bilanț de politică guvernamentală în comparație cu interesele poporului român.

Revista politică.

Răsboiul dintre Anglia și Rusia se pare a fi inevitabil. În numărul trecut am reprodus cuvântarea ministrului president engles. Ea a făcut foarte rea impresiune la Petropolea. Diarele rusești critică aspru cuvântarea lui Gladstone, și o consideră de provocare a răsboiului.

Temerea că în căerarea Rusiei cu Anglia se va pune la ordinea țilei și cestiunea orientală preocupă întreagă țiaristica europeană. Se vorbește adecă că Anglia va începe răsboiul în Marea-neagră, care prin tractate europene este pusă între teritorie neutrale. Turcia prin răsboiul din urmă s'a demoralizat cu totul, așa că ea nu se poate opune flotei englese în gura Dardanelor. Trecută odată flota englesă în Marea-neagră, este călcat tratatul dela Berlin, și prin călcare se aprind flăcările în peninsula balcanică.

Această temere provoacă mari nedumeriri și diarele apelează la iubirea de pace a monarhilor spre a împedea izbucnirea răsboiului, care va răpi liniștea Europei.

Mai ales diarele din Viena sunt îngrijate și ele apelează la diplomația europeană spre a întervenii.

La eventualitatea unei noue situațiuni a stărilor de lucruri în Orient va fi greu cercată și România. Se vorbește că la încheerea corpurilor legiuitoare înainte de Paști ministrul Brătianu se fi țis: Deie Dumnețeu să nu fim siliți a ne întruni în sesiune extraordinară.

FOIȚA.

Observări

la tema dlui director scolar I. Muntean: „Tractarea metodei speciale a cetirei și a scrierei“! de I. Berescu, învățătoriu gr. or. rom. în Sighișoara.

(Urmare.)

Importanța ovalului în scrierea română nu poate escusa pe dl M. de superficialitatea cu care la tractat, țicând: că dacă trage o linie subțire în sus și din aceea una groasă în jos aceea ce rezultă e linie ovală. Știind însă că ovalul este elementul fundamental al scrierei latine (române), apoi a trebuit că aceste pregătiri să le tracteze cât se poate de clar. Importanța ovalului pentru scrierea latină a fost recunoscută încă de profesorul Oliveier, care a vețuit aproape cu un secol înainte de noi, când a afirmat, că știind odată a face ovalul corect urmează de sine scrisoarea caligrafică, frumoasă. Știind deci aceasta, și noi trebuie să-i dăm întâietatea cuvenită, și să nu-l desprețuim, definându-l superficial și defectuos, căci din o linie subțire în sus și alta groasă în jos, ar putea eși ori ce compoziție, numai cu greu oval.

Să nu uităm că dl M. după ce ne recomandă că deprinderile de desemnare și analizare au să se facă în legătură una cu alta schimbându-se tot la o jumătate de oră, nu se acomodează însuși acestei recomandări, ci dsa, în prelegerea practică, propune elevilor dsale liniile verticale, orizontale, și ovale și după aceea purcede la analiza vorbirei în cuvinte. Analizarea vorbirei în cuvinte cum o au făcut dl M. este o imitațiune după conductor, d. e. în conductor: „Un cal bun e scump“, dl M. „Un măr copt e bun.“ Conductorul: „Eu am un ac.“ Dl M. „Eu am un măr“ de asemenea și întrebările referitoare la acestea țiceri sunt luate din conductor. Dar pe lângă aceasta apoi se considerăm neegalitatea ce este în tractarea liniilor; ca pregătiri la scris, și cele pentru cetit, și ca se ne convingem, că ceea ce a țis în temă, aceea o și șimte. Se citez: „După ce elevii cu ocaziunea liniilor amintite (adecă verticale orizontale și ovale) se vor fi dedat bine cu analiza cuvintelor din țiceri și anume cuvinte de o silibă, învățătoriu va cerca operațiunea cu cuvinte de două silabe; pentru esemplu cuvântul carte. N. roștește cuvântul carte! „De câte ori trebuie să-ți deschidă gura pentru ca să-l roștești întreg?“ Din acest tectst ne putem convinge, că dl M. e mulțămît cu peronderea pregătirilor cum a făcut-o dsa, și totuși ca să ne arete că a făcut eroare, strigă cu conductorul: „analizarea se va în-

templa odată cu desemnarea, schimbându-se cel mult la o jumătate de oră“ Tectstul citat ne mai pune după cap o necălitură, pe care o voiu arăta după ce îmi voiu face observările la recomandarea ce o face dl M. învățătorilor, „că după ce elevii se vor fi deprins în cãtva cu desemnarea liniilor, esercitarea mai departe o poate concrede unui „monitor.“ Din aceasta recomandare ușor putea veni cineva la ideea, că nu are decât se facă început sau vorbind în limbajul de care se folosesc muerile când pun pânța, să „prindă gură“, că apoi esercitarea, mai departe se poate face sub conducerea unui copil, care e deja în posesiunea acestor cunoștințe. Fiindcă sistemul monitorilor în școală e privit de mulți, de un ce, ne ducătoriu la scop se cercetăm, ca se putem apoi judeca valoarea recomandării din temă. Este știut, că ideea monitorilor, în princip e veche, datează cam de pe la anul 1629. Aplicat a fost acest sistem în școală de Bell și Lankaster, 1798. Resultatul obținut cu acest sistem a provocat faptul, că în Anglia, pe la 1819 se instrua după acest sistem (care procedură se numește și metoda mutuală) 200,000 scolari. Continuu această metodă s'a ameliorat, dar cu toate acestea a aflat contrari, cari o au combătut, cam în următoriu mod:

„Instrucțiunea este un lucru cu mult mai greu de cât să se poată concrede unor copii nematuri, de aceea în opera educațiunei și instrucțiunei, în-

Aceste mistice cuvinte au produs mare neliniște printre deputați. Se credea că se simte ceva prin atmosfera politică.

Diarele din București innoesc acum aceste știri mistice, și se vorbește despre convocarea camerilor pe luna lui Mai în sesiune extraordinară.

Asupra fitoriului războiu dintre Anglia și Rusia „Telegraphul” din București scrie următoarele:

„În afară de interesul general, conflictul afgan, cu toată depărtarea, prezintă pentru noi un interes special: ori cât s'ar părea de straniu aceasta, e așa.

Necurmata înaintare a Rusiei în Asia-centrală impune ori-cui întrebarea: ce caută ea aci, ce scop urmărește?

Rusia nu e țeară închisă; ea e udată la nord-vest de Marea-baltică, la sud de Marea-neagră, la sud-est de Marea-caspică și, în sfârșit, la nord de Marea-înghețată, care pe coastele ruse e navigabilă o mare parte a anului. Ea nu se găsește în situațiunea Germaniei înainte de cucerirea Holsteinului, strânsă și înădușită de alte țeri. Pornind dela această constatare, nu se poate admite că Rusia rivnește cât de puțin la cucerirea Indiei, care ar aduce-o la Oceanul indian. În giurul acestei afirmațiuni se grămădesc și alte argumente de o deosebită gravitate. Mai întâiu, pentru a ajunge în Indii, Rusia trebuie să înghiță un pustiu întins, presărat numai ici colea de câte o oază, imposibil de stăpânit; ar fi pentru Rusia a-și pregăti ruina, dacă s'ar gândi un singur moment să grămădească sub stăpânirea sa nenumăratele triburi nomade, imposibile de administrat.

Apoi, se presupunem un moment că Rusia ar avea destulă putere pentru a absorbi imensul teritor pănă la fruntaria Indiei; aceasta nu i-ar înlesni de loc acțiunea. În adevăr, sub domnia engleză, Indianii au făcut progrese repezi, naturale în condițiunile climatice ale țerii. Numai prin o guvernare înțeleaptă, prin neconținute concesii gradate, Britania mai poate conține numeroasa populație indiană: în administrațiunea engleză, unul din cele mai grele și mai importante departamente e al Indiei. În aceste condițiuni, se poate prevedea cu siguranță momentul, când India va fi de sine stătătoare, printr-o mișcare gradată, încetă, dar necurmata. Fie dis în treacăt că o asemenea transformare n'ar produce de loc ruina Angliei.

Eată ce element ar avea să cucerească Rusia: un element în mișcare cătră emanciparea națională. Opozițiunea ce ar întâlni Rușii ar fi așa de mare, încât, considerând depărtarea câmpului operațiunilor de Rusia, se poate afirma cu siguranță, că ei n'ar fi în stare se o învingă. Putem să ne închipuim că diplomația rusă, din ori-ce timp, nu a vădit ce vede toată lumea?

În scurt, Rusia n'are nevoie de India și nu poate s'o cucerească, chiar dacă ar voi. Cu toate aceste, e incontestabil, că Rușii înaintează în Asia, că înaintarea lor amenință domnia engleză în India; ce scop urmăresc ei?

În acest labirint, avem un indiciu sigur, care trebuie să ne conducă, Rusia atinge Marea-neagră, dar' acțiunea ei în această mare e împedecată de domnia turcă asupra Dardanelor. „Dardanele gîtuie Rusia,” aceasta a trecut deja în stare de proverb la diplomația rusă; în mod constant, în veacul din urmă, o vedem luptând, svircolindu-se pentru a scăpa de strînsoarea care îi sugrumă avântul. Con-

vățatoriul nu se poate suplini prin nime.” Chiar când am lăsa propunerea învățatoriului și deprinderea monitorului, și atunci, se obiectează.

„Nu este cu totul exactă părerea că, deprinderea este un lucru mai ușor de cât propunerea, căci fie-care din aceste două activități pedagogice având a se îndeplini cum se cuvine, cere cu mult mai multă petrunere și dexteritate de cum se poate aștepta dela un învățăcel.” Va se dăca chiar și atunci, când dl M. ar fi concretat esercitarea celor propuse prin ajutorul monitorilor, încă ar fi trebuit să îndure asprimea respective reflectarea citatelor de sus, care le-am împrumutat și abreviat din „Școala Română” a. 1876. Dar din textul temei, „deprînși în câtva, esercitarea mai departe” ușor se poate înțelege, după cum am dis mai sus, prinsul gurei, că apoi cele următoare pot să decurgă sub priveghierea unui monitoriu. Așa dar cum stăm cu sistemul monitorilor? Deși citatele de sus, îl surpă, totuși organizarea școlilor (cu un învățatori) îl susțin. Eu necesitat prin îngustimea cadrului cel ofere această critică dăc: că sistemul monitorilor în școală nu e de condamnat atunci, când va fi aplicat în înțelesul: Monitorii să nu suplinească, ci să spriginească pre învățatori, ear cine vrea mai mult în privința acestui sistem consulteze pre lângă alte cărți foaia pedagogică citată.

gresul de Paris, cel de Viena, cel de Berlin în sfârșit mărturisesc această luptă.

Visul rușilor, de a pune odată mâna pe Constantinopol, pe mult cântatul oraș al Țarilor nu e o legendă; poporalitatea lui arată tocmai că nu e un rezultat al fantasiei, ci efectul unei trebuințe reale. În adevăr, din toate mărele care scaldă țărmurii Rusiei, Marea-neagră singură servește în adevăr economia rusă; fără greșală se poate dăca, că dezvoltarea Rusiei e strîns legată de soarta acestei mări.

Esaminarea conștiențioasă a situațiunei ne împinge deci forțat la concluziunea, că tot ce fac rușii în Asia, o fac numai în vederea Dardanelor, în vederea unei deslegări favorabile ei a cestiunii orientale.

Ceea-ce face pe mulți să nu admită această ipotesă, e o confuziune ce de mult timp se face și a prins adenci rădăcini. Trebuința fatală a Rusiei de a fi stăpână pe Marea-neagră s'a transformat în dorința ce ar fi nutrit Rusia de a pune mâna pe Peninsula-Balcanică.

Se poate foarte bine, ca în poporul rus, acest vis să existe; nu putem însă admite, că diplomația rusă îl împărtășește cât de puțin. Altădată, lucrul ar fi fost cu puțință; astăzi numai e așa. Ca și pentru India, siliți suntem se constatăm, că Rusia nu poate să înceapă o asemenea întreprindere și că, chiar dacă ar îndrăsnii, ruina i-ar fi pedeapsa. Nu trebuie să se uite nici un moment starea politică și financiară a Rusiei pe de o parte, pe de alta, că configurațiunea politică a peninsulei-balcanice s'a schimbat așa, încât zădărnicește o asemenea întreprindere.

Eată, prin urmare, singura ipotesă admisibilă: Rusia manevrează în Asia pentru a ajunge, nu la stăpânirea peninsulei-balcanice, ci a Mării-negre.

Din acest punct de vedere privită cestiunea nu se poate tăgădui, că ea are un deosebit interes pentru noi, cari nu avem alți plumăni de resufat de cât tot Marea-neagră. Aceasta trebuie se dee de gândit oamenilor nostri de stat; pentru noi, în afară de interesul natural ce avem la Marea neagră altă cestiune orientală nu există. În această parte trebuie se ne îndreptăm deci privirile.”

Denunțatiune.

„Pester Lloyd” din 10 Aprilie Nr. 118. referitor la cunoscuta propunere din sinod a dlui Dr. Nicolau Pop, aduce o notiță plină de maliția și de neadevăr, carea nu poate proveni din biroul redacțional a lui „Pester Lloyd,” ci trebuie se fie trimisă din Sibiu.

Cuprinsul ei este următoriu:

„Românii nu mai înceată a se neliniști pentru „Reuniunea transilvană maghiară de cultură,” ci se folosesc de toate ocasiunile ca să-și manifeste opoziția față cu tendințele acestei reuniuni. Și sinodul procsim al bisericeii române greco orientale a servit de teatrul unor desbateri violente și scene, cari sunt de a se referi la această reuniune culturală. Metropolitul român Miron Roman încă a trebuit să-și audă unele vorbe amare făcânduise imputări de prea mare neglijință întru apărarea intereselor naționali, și de prea mare toleranță față cu guvernul maghiar.”

Am promis, când cu citarea textului, referitorice la analiza cuvintelor de 2 silabe, că voi reveni asupra acestui text. După ce dl M. isprăvește cu toate liniile pregătitoare, și în legătură sau mai bine după acestea cu analiza cuvintelor de o silabă, ne sfătuește a trece la cuvinte de 2 silabe. D-sa însă nu o face aceasta, ci, după cum se poate vedea din textul aci memorat și mai sus citat, cu gând să analizeze vorbirea în cuvinte de 2 silabe întreabă pe N. de câte ori deschide gura până dăca cuvântul carte, și astfel trece la analiza în silabe. Făcuta cu sau fără intențiune această săritură, ce, cu drept cuvânt, o putem numi eroare, cred, că nu ne privește. Este de ajuns, că eroare a figurat în o prelegere de model și că prin urmare pentru mulți poate deveni dătătoare de ton. Se va putea reflecta, că nici în „Conductor” nu se analizează cuvinte de 2 silabe. Foarte bine, însă dela o prelegere de model suntem îndreptățiți a pretinde mai mult, cu atât mai vârtos, că analiza aceasta e necesară, de oare ce, neanalizând, cuvinte de mai multe silabe, elevul poate veni la idea, că nu există cuvinte de mai multe silabe și mai târziu nu va putea face deosebire între cuvinte și silabe. Și venind vorba de silabe, dându-i cuvântul carte, dacă îl vom întreba câte cuvinte am dis, elevul numărând după modul eu-am-un-ac, va dăca carte, 2 cuvinte, ceea ce nu va face, dacă se va analiza și

„După desbateri infocate s'a primit următoarea propunere a lui Nic Pop, și s'a transpus la comitetul scolar permanent pentru dare de opinie.”

Urmează propunerea dlui N. Pop, comunicată de noi în Nrul. 40 al diariului nostru înse schimonosită și falsificată, încât nici autorul ei nu o ar mai putea cunoaște.

Nu este adevărat că s'ar fi debătut, când și-a făcut N. Pop propunerea, ci conform regulam. atacer. interne ale sinodului, după cetire s'a transpus simplu la comisiunea scolară.

Nu este adevărat că s'ar fi primit propunerea dlui Pop, căci s'a primit a comisiunei scolare, în următoriu text:

„Consistoriu e însărcinat a priveghia, ca nu cumva învățatori ce vor fi primind premii pentru progresul făcut în instruirea limbei maghiare să fie făcut acest progress în contul celorlalte obiecte de învățământ, și ca asemenea premii se nu se primească fără de știrea și aprobarea autorităților noastre scolare.”

Acest conclud sinodal pe când în formă nu vătămă pe nime, în esență apără dreptul de supraveghiare și de disciplină al autorităților noastre bisericești asupra învățătorilor nostri confesionali.

Nu este adevărat că asupra acestei propuneri ar fi decurs desbateri violente, căci desbaterea a decurs cu toată demnitatea în cea mai esemplară liniște.

Nu este adevărat în fino, ca Înalt Peasânției Sale Metropolitului i s'ar fi făcut nici cea mai mică imputare.

Notița din „Pester Lloyd, deci, carea după cum este dispusă presa maghiară față cu noi, negreșit va face o tură prin toate jurnalele maghiare, este o denunțatiune miserabilă.

Trăim în timpul denunțatiunilor și dela streini și dela ai nostri, trebuie să fim cu ochii în patru, spre a întâmpina cu rezoluție bărbătească asemenea produse ale timpului nostru, cari încep a deveni permanente în special față cu biserica noastră ortodocă din Transilvania, și cari sunt în stare a inaugura o nouă eră de persecuțiune a noastră, persecuțiune duplă dintre cari una ne arde, ear ceialaltă ne frige.

Să fim cu toții la locul nostru, căci repeđiciunea, cu care denunțatiunile ca tresnetul se descarcă asupra bisericeii noastre, ne face să credem că avem aici în casă la noi astfelii de oameni, de cari e bine să ne ferim ca de foc.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Brașov, 14 Aprilie v. 1885. Dle Redactor! Un act de foarte mare importanță s'a săvârșit astăzi în biserica noastră cea bogată a sfântului Nicolae din suburbiul Scheiu de aici. Accentuez cuvântul „bogată,” căci într'adevăr așa este. Apoi cunoscut este, că nimenia pe lume nu e așa de sgărcit ca bogatul, — și sgărcitul mai totdeauna e eftin la făină și scumpla țărățe. Tocmai așa e și cu „sfântul Nicolae” al nostru de aici.

Sunt o samă de oameni, cari — vorbind imparțial — tot pot avé, numai vederi curate nu, — și în turbureala vederilor lor își desvoaltă cea mai mare activitate destructoare tocmai în cauzele cele mai înalte și mai sfinte. Un astfel de cas se poate vedé — între altele — și în corespondența dată de aici și publicată în Nr. 87 al „Tel. R.” din anul

prin urmare face idee că există și cuvinte de mai multe silabe.

Reasumând cele espuse de temă până acum ne pomenim cu rezultatul, că am isprăvit cu deprinderile la scris, pecând cu cele de cetit abia am început. Se ne întrebăm: unde rămâne dl M. cu recomandările, cele prea cu multă dărnicie împrăstiate prin temă că aceste pregătiri să se facă, în legătură una cu alta perondându-se? Cu ce va peronda dl M. analiza în silabe ca varițiune atât de necesară? Cu literile în mod genetic? Dar după dl M. acestea nu e de lipsă a le tracta până nu am isprăvit cu analiza în sonuri. Vădând deci o confuzie așa exprimată și o contradicere așa clară nu putem decât să afirmăm că în tema una se dăca, și alta să face, justificând vorba: „Nu poți și dăca și face.” Nu trebuie însă uitat că dl M. a fost afirmat, că fiind principiul metodelui analitic-sintetic, a învăța scriind cetitul, de sigur dsa, esplicându-și aceasta, în înțelesul acesta a lucrat. Însă ca să nu se facă de vorbă cu „Conductorul,” — pe care după cum vom vedea mai târziu, nu numai la avut la mână, ci la mai decopiat pe unele locuri strigă mereu perondare, perondare.

(Va urma).

trecut. Pentru ei nu este lucru mai urgent în lumea aceasta de cât scoala.

Ori unde vine vorba de a sprigini scoala, de a acoperi necesitățile ei școlare, nu dela densii — ci din vistieria bisericeii, a proprietarului adevărat al aceleia, — atunci pare că, nu altfel, ci tai din carnea vie a corpului lor.

O astfel de stare de lucruri se întâmplă tocmai în secolul, cu care nici pe deosebire nu se potrivește. Ar trebui cunoscuți acei oameni, cari fac o „onoare“ atât de „nimerită“ secolului al 19-lea, dar sunt cu mult mai nevrednici a numera însemnătatea lor atâta, ca să li se mai releveze numele.

Ei încep a sbiera în gura mare: „nu ne lăsați că perim! ni s'au scurtat venitele; nu mai avem ce mânca; dați-ne pâne, că ne stăgem vedând cu ochii!“ Da! ne stăgem și perim, nu pentru că ni s'au scurtat venitele, ci pentru că nu știm să le căutăm și nici să le câștigăm. Strigi după pâne, căci peri; — pâne ți se dă, dar nu o primești, fugi de ea, pentru că nu o cunoști sau mai bine zis, o cunoști dar nu o prețuești. Cei ce sînt chemați să o facă aceasta, pentru cei ce cere pâne, o și fac, îi dă pânea adevărată, de care are lipsa cea mai ardeătoare, adică cultura, ear densul fuge de ea și tot sbiară, că pere. Da, într'adevăr — că — doară — nicăiri pe lume nu e îndărătnicia față de învățatură atât de esorbitantă ca aici la noi. Cât e draga de di, îi place să păzească colțurile pieței și a stradelor cetății pentru ca cărcimelor, pentru ca mai târziu în noapte să măsoare lungul și latul stradelor în canalele suburbiilor în răcnetele cele mai desperate, ear când îl întrebi — în stare normală fiind — pentru ce nu-și dă câștigul ori copila la scoală, căci atunci și-ar putea acopi mai ușor pânea de toate zilele, — atunci îți mai răspunde: dar ce! de pomană se o dau?*)... Să poate o stare de lucruri mai grozavă ca aceasta?

Da, perim; perim cu toată siguranța, dacă nu ne vom pune pe lucru, dacă nu vom încerca tot posibilul spre a scăpa de această crasă epidemică. Într'adevăr ne stingem, vedând cu ochii, dacă nu vom căuta a începe lucrul dela capătul cel adevărat și potrivit pentru scopul, ce ni se impune cu toată forța la tot pasul. Batjocura lumii va fi preste noi, dacă vom privi în delung prăpastia pe al cărei poverniș ne aflăm, fără de a căuta mijloc de scăpare. S'ar întreba — poate: cari ar fi mijloacele cele mai nimerite spre acest scop?

Să poate răspunde earăși cu o întrebare: să fie ele oare imposibile de aflat? — Dar pardon! M'am depărtat dela obiectul ce voiam a-l releva. Poate — că voi reveni cu altă ocaziune la rezolvarea întrebării puse; mă întorc acum la cazul anunțat în fruntea acestor rânduri.

Institutul nostru român de aici, farul luminător nu numai al ținutului din apropiere, ci chiar al unghiurilor celor mai îndepărtate ale românismului — gimnasiul cu toate celelalte scoale aparținătoare lui, — se află de un timp bunicel încoace într'o crasă materială dintre cele mai amenințătoare. Când te afli într'o lipsă desperată, în zădar strigi la strein, căci nu te aude. Locul de jeluire cel mai de aproape este tatăl și mama sau locuitorii acestora. Astfel de conducători, sfătuitori și îngrijitori are și institutul din cestiune pe adevărații proprietari ai lui, cari sunt: Biserica română a sf. Treimi din cetatea Brașovului și Biserica s-tului Nicolae din Scheiu. Cea dintâiu dispune de puține mijloace, dar cu toate acestea a sârbit în ajutorul scoalelor la ori ce lipsă cu cât a putut, — și a putut mai mult, decât se știa, că poate. Cea din urmă, când era vorba de a acoperi vre-o lipsă neincungiată a scoalei, deodată se recruta tot Scheiul, se umplea biserica la sinod și decidea — veto! Nu se poate nega, că a făcut și ea cât a făcut pentru scoală, dar, când este cunoscută enorma ei avere, a le cărei venit rivalizează cu ale arhiepiscopiei întregi, și cu toate acestea aduce concluse atât de contrare spiritului secolului present, trebuie se escite în om cea mai revoltătoare desaprobară. Față de aceste detrageri de subsidii către scoala noastră de aici, a cărei existență prin atari tractamente poate fi pusă sub întrebare, — nu poate fi superfluă împregiurarea, în stare foarte multe biserici, scoale, ba încă și persoane particulare, cari au fost și sunt împărțite de ajutoarele nău neînsemnate ale „sfântului Nicolae“ al nostru.

Bun părinte mai este „sfântul Nicolae“, dacă îngrijindu de cei lipsiți din depărtare, ear pe fii sei privindu-i cu dispreț, îi lasă se peară de foame!

Între astfel de împregiurări Eforia scolară a făcut o nouă încercare în Dumineca trecută, când

să țină a treia ședință a sinodului parochial ordinar din acest an. S'a prezentat în termino foarte a aceleia, în care se descrie în sinodul de rugăre pătunțetori starea critică a institutului. arătând că s'a contractat un împrumut într'o sumă bunicică pentru ardețoarea necesitate, ce o avea institutul. Pentru acoperirea succesivă a acestui împrumut și pentru împlinirea lipselor curente ale scoalei cere dela sinod un cifre câți-va indiviși — se pare — că sufer, doară, de niște spasmi interne ori de cine știe ce convulsii cerebrale, după cum se pută ceti pe fața lor. La petiție se dădură informațiuni presidiiale, după cari cere cuvântul dl președinte al Eforiei școlare C. Popazu. D-sa în cuvinte simțite și pătrunțătoare făcu un scurt istoric înființării institutului din cestiune; arată cum bătrânii noștri, dintre cari parte mare nu mai sunt între cei vii, și-au secat puterile lor atât corporali și spiritali cât și materiali; arată, cum și-au vârsat cei avuți pungile lor fără nici o cruțare, ear cei sâraci cum alergau în șiruri neinterupte la conducătorii zidirei și se înșinuu a contribuți și ei la ridicarea scoalei cu câte 10—15 zile de lucru. Și toate acestea le-au făcut ei pentru următorii lor, pentru noi și fii noștri. Noi suntem datori pe lângă cea mai mare răspundere a păstra nevătamate și a promova lucrările lor, cari nu sunt decât pentru fericirea noastră și a pomeni numele lor cu toată pietatea și reconștința.

Arată d-sa, cum dispune scoala de unele și altele proprietăți, dar, ca un fiu adevărat și încreșut în bunătatea și iubirea părinților sei, a încredințat bisericeii spre păstrare ori-ce pălăuță câștigată dintr'o parte ori dintr'alta din îndurarea marimioasă a creștinilor adevărați; pentru că aceea (biserica) se-îdea câte oare din acelea care au lipsă pentru acoperirea necasurilor sale. Biserica deci — se cuvine a tracta cu aceeași bunăvoință și încredere scoala precum a tractat-o și aceasta pe aceea....

Atâta pătrundere a avut cuvântarea D-lui Popazu, încât din ochii unora se vedeau strecurându-se la vale lacrimi de înduioșare.

Un torrent de strigăte de „să trăiască“ a isbucnit într'o voce din pepturile membrilor sinodali la închierea cuvintelor vorbitorului.

O întrebare se ivi la presidiul din partea d lui Anton Purcărea numit și Mamă.

După-ce declară dânsul apriori, că primește cu toată căldura cererea Onoratei Eforiei școlare, în-treabă, că suma de 2000 fl. se cere dela biserica, pe vecie ori numai pe un an, căci — i se pare, că a aușit cetindu-se „un ajutor anual.“ La aparițiunea acestei întrebări răspunde dl Ioan Lengeru cu o întrebare: Oare bătrânii noștri au făcut scoalele acestea — cu o muncă atât de obositoare și prin vârsarea a sute de mii — numai pe un an ori pe vecie? Pe vecie, pe vecie domnilor, dișe d-sa — s'au făcut scoalele acestea ear nu numai pe un an! Apoi dacă sunt ele pe vecie, atunci negreșit, că și chiel-tuelile ei sunt pe vecie.

Resultatul final al cererii este, că sinodul în unanimitate a votat scoalelor suma de 2000 de fl. v. a. pe vecie.

Din cele premise nu se poate nega, că meritul pentru succesul acestui rezultat, între împregiurările actuale de aici, este nedisputabil al d-lui C. Popazu, carele, ca președinte al Eforiei școlare, de mulți ani încoace conduce destinele acestui institut cu toată îngrijirea și fără de leac de resplătă alta decât ceea ce-i ofere mulțămirea sufletească pentru atari nobile jertfe. Înființarea mărețului institut din cestiune se datorează Ilustrării Sale P. S. D. Din scop actual al Caransebeșului I. Popazu ear ulterioara conducere a aceluia se datorează fratelui Ilustrității Sale. Apoi nu este oare aceasta o nobilă ereditate, deamă de cea mai înaltă considerare? Dea Ddieu mulți imitatori a astorfel de fapte epocale!!!

Apel!

Nici un popor, nici o țeară nu va fi în stare a face pași serioși spre civilizațiune, dacă nu va pune înainte de toate fundament solid la progresul economic.

Un factor însemnat al progresului economic este însă capitalul eștin și accesibil.

Purcedând dela aceste adevăruri stabilite de știința național-economică și recunoscând faptul, că până când națiunea noastră nu-și va nașionalisa capitalul, industria și comerțul, nu poate fi vorba nici de o prosperitate sigură, — noi subsemnații am luat asupra noastră misiunea de a funda un institut de credit național-românesc cu centrul aici în Orăștie, spre sopul de a înlesni poporului nostru de aici condițiunile existenței și prosperității sale economice și al scăpa de tutela economică străină.

Spre a realiza acest scop salutar sub ori-ce punct de vedere și pentru a garanta caracterul național și românesc al institutului de credit, ce voiam a înființa — Ve invităm prin aceasta se binevoii a sucurge și dvoastre cu subscripțiuni cât mai numeroase dimpreună cu noi la întemeierea și statornicirea acestei **Societăți pe acții**, destinate a fi un *institut adevărat național-românesc pentru Românimea din Orăștie* și dimpregiur.

Înstituit acest de credit și economii se va funda pe timp nedeterminat, cu un capital fundator de 50.000 fl., care se va realiza prin emisiune de 1000 acțiuni à 50 fl.

La subscriere se vor plăti 10%, adică 5 fl., de acțiune, 1 fl., taxă de înscriere după fie-care acție, ear restul se va solvi în succesiune și în modul ce-l va satori direcțiunea institutului proiectat.

Fundatorii subsemnați nu-și rezervă nici un drept față cu institutul de credit, ce voiesc al înființa.

Subscripțiunile se fac la Samuil Pop și Dr. Ioan Mihu, advocați; Ioan Mihaiu, proprietar; George Baciu și Ioan Lăzăroiu, comercianți în Orăștie, cari sunt autorizați a incassa rata primă de 5 fl., precum și taxa de înscriere de 1 fl. de fie-care acțiune sub răspunderea solidară a subsemnaților.

Subscripțiunile se vor încheia în 5 Maiu st. n. 1885.

Samuil Pop m. p., advocat; Dr. Ioan Mihu m. p., advocat; Dr. Stefan Erdélyi m. p., medic; George Baciu m. p.; Simeon Corvia m. p.; Ioan Mihaiu m. p., proprietar; Nicolae Trifu m. p.; Ioan Lăzăroiu m. p., comerciant; George Vintian m. p.

Pecatele noastre.

* „Spiritul e ca focul, și copii nu-i bine să se joace cu el.“

„Tribuna“ Nr. 90.

* Bietul §. 20. a dat deja „Tribunei“ material pentru patru coloane.

Sunt trei §. 20 dișe „Tribuna“ — unul al patentei din 1852, altul al legii de pressă, ce are valoare pentru Ungaria propriu dișă, ear al treilea al legii dela 1862, care ce e drept nu ne obligă, dar s'a creat *anume, pentru ca se fie înlăturată legea impusă de absolutism.*

„Ugyán în care oraș al Ungariei s'a ținut dieta la 1862, care a adus legea, cu care *era se fie înlăturată* cea impusă de absolutism? La care librărie se află această lege? căci am voi se ni completăm și noi biblioteca, lipsindu-ne cu deservășire legile din 1862.

* „Spiritul e după cum se nimerește.“

„Tribuna“ Nr. 90.

Varietăți.

* (Cas de moarte.) Parochul din Mogoagia **George Cupșa** a încetat Joi 11 Aprile din viață în etate de 48 de ani.

Remășițele pămăntului a le defunctului s'au astrucă Duminecă la 14 l. c.

La actul înmormântării au participat 7 preoți, s'au rostit 2 cuvântări funebrale, cari au stors lacrimi din ochii tuturor asistenților.

În acest preot biserica noastră a perdut pre unul din cei mai devotați și neobosiți fii ai sei, poporul pre adevăratul și iubitul seu părinte, carele în decursul păstoririi sale de 25 de ani totdeauna a fost la înălțimea misiunii sale; luptând și lucrând neobosit pentru promovarea intereselor bisericești și scolastice, a fost model de pietate și morală.

A lucrat din resputeri la întemeierea unei fundațiuni parochiale, carea deja astăzi atinge suma de 1000 fl. v. a.

La despărțirea sa din șirul celor vii a mai lăsat din modesta-i avere 2 pământuri sub administrarea bisericeii, până ce veniturile acelora ajunge la suma de 200 fl. v. a. pentru crearea unei alte fundațiuni bisericești.

Despre neobosita-i activitate vorbesc în destul de clar biserica și scoala, cari pot servi de model la comunele noastre românești.

În cât a fost iubit de popor și de toți cunoscuții, s'a dovedit cu ocaziunea înmormântării; de prin toate comunele învecinate a alergat poporul în mulțată înmormântare nu s'a mai putut vedea prin comunele noastre.

Il deplâng iubita-i familie, și adică veduța soție Ana născ. Buzura, dimpreună cu fii: Domnica măritată Juga, Victor și Pompeiu, dimpreună cu toți consăngienii, cunoscuții și amicii.

Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată!!

*) O întrebare, carea mi-a obvenit în mai multe rânduri, voină a se arăta prin aceasta, ca numai pe plată fac ei tot aceea ce fac.

* (Avis.) Domnul avocat, Dr. Vasile Preda și-a mutat cancelaria în *Strada Cisnădiei Nr. 37*. Aceasta se aduce la cunoștință spre orientarea publicului.

* (I Maiu.) Cu ziua de ieri am intrat în frumoasa lună Maiu, care s'a inaugurat cu timp foarte frumos, de care nu ne mai aducem aminte prin luna lui Maiu.

Ca totdeauna muzica militară a străbătut și acum stradele orașului urmată de o mulțime de oameni treziți din somn spre a inspira dulcele aer al dimineții.

* (Consecința fericită a unui vis.) Cetim în „Gazeta Olteniei“: Un june țeran locuind la părinții lui la Punczinez comitatul Eisenburg (Ungaria) avuse nenorocirea — sunt mai mulți ani de atunci — a cădea după o scară; în urma acestui accident se pierduse usul limbei și rămasă mut. Sunt câte-va zile că junele deșteptându-se din somn, începu să vorbească. Părinții lui, cari dormiau în aceeași cameră bănuind că vr'un strein s'a introdus în casă, se sculară în pripă și aprinseră luminarea. Cine poate descrie suprinzerea și bucuria lor incredințându-se că vocea fiului lor îi deșteptase din somn. Întrebându-l de cauza acestei tămăduiri, junele le povesti că visese că ar cădea după o scară, precum i se întâmplase de fapt înainte de ani și în groaza lui ar fi strigat după ajutor. Din acest moment junele vorbește tot atât de bine ca înainte de accidentului.

* (O simplă diagnosă). Un doctor alienist redige nota următoare în privința unui bolnav:

„Memoria lui are multe lacune. Ea se va manifesta, de exemplu, ori de câte ori se prezintă o corelațiune între ideea de persoane și ideea de bani. Astfel s'a constatat că, în timpul din urmă, el nu mai recunoștea pe nici unul din creditorii sei.“

* (O carte interesantă.) În puține zile se va publica o operă, a cărei autor este fosta împărăteasă Eugenia sub titlul: „Aduceri aminte din viața mea.“ Opera începe cu ziua în care Napoleon III oferise frumoasei spaniole mâna sa și se sfârșește cu momentul când împărăteasa primise știrea despre moartea principelui Lulu. În acest moment, ăice, s'a sfârșit de fapt viața mea.

* (Cel din urmă descendent al lui Goethe.) În zilele trecute, baronul Walther Wolfgang de Goethe a fost înmormântat în Weimar. Acest baron a fost ultimul descendent al marelui Goethe. La această înmormântare au asistat marele duce, marea ducesă și mai mulți membri din familia ducală; toți acestia erau îmbrăcați în haine de doliu. Coroane au fost trimise din partea împăratului și a împărătesei Germaniei. Corpul defunctului au fost depus în cripta familiară.

* (Trei morți.) Cetim în ziarul „Națiunea“ că în Caratna, comitatul Trei-scaunelor, Transilvania, s'a omorât o familie: fata pentru imputările ce i le făcea în fie-care zi mamă sa, tata de supărare pentru moartea ficei sale, ear mama de supărare pentru moartea amândurora.

* (O babă în putere.) O babă cam în vârsta de vr'o 80 ani s'a prezentat în zilele trecute la poliția din Angouleme (Francia) cerând un ajutor pentru o călătorie.

Puternica și curajoasa babă a plecat pe jos dela Paris cu scop de a se duce la Bordéux să vadă pe

un băiat al ei, și a făcut în 9, ăi: noauă ăile 220 kilometre, distanța dintre Paris și Angouleme.

* (Porumbeii călători în Germania. — Cetim în „Gazeta națională“ din Berlin:

Phenix, asociațiunea berlineză pentru creșterea porumbeilor călători a creat anul trecut o stațiune la Colberg, în scopul d'a dresa porumbei pentru serviciul navigațiunii maritime. Direcțiunea acestei stațiuni a fost incredințată unui oficiar de geniu, care va face anul acesta mai multe sperințe, dând drumul porumbeilor după barca fanalului dela Adlersgrund.

În cas de reușită, toate bărcile fanalului vor avea porumbei călători, destinați a întrețină comunicațiunile în timpul furtunelor cu stațiunile piloților și a cere la timp ajutor.

Proprietarul porumbelului care va sosi la timp pentru a scăpa un om va primi o medalie de aur a societății Phenix. Amiralitatea, din partea, va da medalii pentru toate încercările cari vor isbuti.

* (Cum se fie femeile și cum se nu fie.) Sub acest titlu cetim în „Gazeta Transilvaniei“: Femeile se fie ca luna: atât de luminoase și poetice, și nici așa ca luna: să nu aibă curte împregiurul lor. — Femeile se fie ca ceasornicele: punctuale și progresând cu timpul, și nici așa ca ceasornicele: să nu se lase a fi întoarse. — Femeile se fie ca un general: cu atitudine maiestetică și hotărâte, și nici ca un general: să nu conducă atăta bărbați. Femeile se fie ca gura: trandafirii și fragede, și nici ca gura: să nu muște atât de des. — Femeile se fie ca o esposiție de arte: ochiul se nu întâlnească decât frumosul, și nici ca o esposiție de arte: ceea ce întâlnește ochiul se nu fă numai artă.

* (Noue nebunii ale modei.) Ordinul de ăi cel mai nou al modei a introdus în New-York earăși întrebunțarea cerei de sigilat și prescrie ca: scrisorile de gratulare să fie sigilate cu ceară galbenă, cele de condolență cu ceară neagră, cele de dragoste cu ceară albastră, cele amicale cu ceară roșă pupuriă, cele de afaceri, cu ceară roșă cărămiă, învitarile cu ceară albă.

* (Arderea cadavrelor.) Într'una din zilele trecute s'a aplicat în Londra pentru prima dată cremațiunea sau arderea în locul înmormentării cadavrului. D. Pickersgill, personaj cunoscut în cercurile literare și științifice din Londra, și-a fost manifestat espresamente voința de a fi ars după moarte și, pentru ca aceasta voință să fie implinită, a făcut să fie primit ca membru în societatea de cremațiune a Angliei. După ce s'a făcut autopsia corpului, resturile au fost arse într'un foburg al orașului, unde se ridicase un cuptor de cremațiune. Operațiunea a ținut o oară și a reușit pe deplin.

* (Nostimade.) Ziarul „Resboil“ reproduce după „Liberalul“ următoarea telegramă:

„O telegramă italiană adresată ziarului „Neue Freie Presse,“ spune că vasele de rebel rusești din Mediterana au primit ordin de a pleca la Brașov etc.

Comentariul „Răsboiului“ la această telegramă e: „Multă geografie trebuie se știe scriitorii dela gazeta dlui ispravnic când traduc Kronstadt, cetate și port militar al Rusiei la golfu Finlandic, prin orașul Brașov din Transilvania. Aceasta mai e o dovadă și de mult bun simț ce-l au, cari nu le-a

putut ajuta să-și inchipuiască că cuirasatele flotei rusești nu pot sbura pe deasupra culmilor Carpaților.“

Cu adevărat nostimade!

* (O aventură.) În vecinătatea de Deghendorf, în Bavaria, i s'a întâmplat unui preot de la țeară, care eșise la preumblare, următoarea aventură: Preotul fu salutat de o femeie, care îl întrebă că ce oară să fie. Când preotul își scoase ceasornicul de aur, femeia i-l smulse repede din mână și fugi spre pădure, lăsând pe bietul preot în așa zăpăceală, încât nici prin minte nu-i trecu s'o urmărească. Încă nu-și venise în sine de astă zăpăceală, când eată că un bărbat trece pe drum și preotul i se plânge de pățania sa. Streinul îi declară, că e gata a alerga după hoată, numai să-i păzească preotul coșul, ce-l ducea în mână și care-l împedea de a fugi repede. Puse așa dar streinul coșul jos și alergă după femeie. Timpul trecea și omul nu mai venia. Atunci preotul vrând să știe cel puțin, că ce conține coșul, ce i s'a incredințat, îl deschise și — un copil încă în scutece îi întinse mâinile, ca cum ar fi cerut ajutor. Preotul se întoarse acasă cu copilul în loc de ceasornic.

* (Un edison italian.) Sub acest titlu cetim în „Adevărul,“ că la lacul de Como, grădinarul contelui Belinzaghi, lucrează de șase luni la construirea unei mașini care, fără combustibil, a percurt lacul cu cea mai mare iuteală.

Dilele aceste a încercat pe loc mașina care, după calculele făcute de el, poate merge cu iuteală de 20 Kilometri pe oară. Grădinarul asigură că, când locomotiva va fi terminată, nu-i e teamă de a concura cu vopoarele cele mai rezezi. El își propune de a aplica mecanismul acesta la o barcă ce construiește.

* (Bibliografic.) A eșit de sub tipariu tomul I din: „Scrieri din junețe și din exil,“ de C. A. Rosetti

Acest tom conține: „Manfred,“ poemă dramatică în trei acte de Lord Biron, tradusă din englezește la 1843 de C. A. Rosetti, „Ceasurile de mulțămire“ ale lui C. A. Rosetti, publicate în 1843 pentru prima oară. „Câte va poesii mai noi și câte-va cuvinte asupra canțonetei.“

În curând va apărea tomul II care va conține „Scrierile din esiliu.“

Ambele tomuri, cari vor avea preste 600 pagini, costă 10 lei. Tomul I se găsește chiar de acum la administrațiunea „Românului.“

Bursa de Viena și Pesta.

Din 30 Aprilie n. 1885.

	Viena B.-pesta	
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	92.10	92.60
Galbin	5.90	5.88
Napoleon	9.99	—
100 marce nemțești	61.95	62.—
London (pe poliță de trei luni)	126.60	126.90

Puține spese,

însă mare câștig au, cei ce-și curăț trupul prin folosirea pilulelor elvețiane ale apotecariului R. Brandt, o șatulă 70 cr. Cu acestea ei și-l întăresc și rennoesc. Deoarece în Austria sunt mai multe falsificări de pilule elvețiane de ale lui R. Brandt, trebuie bine observat ca fiecare șatulă se aibă ca etichetă cruce albă în stofă roșie și inițialele R. Brandt.

Nr. 221.

[1006] 3—3

EDICT.

Nicolae Popa gr. or. din Dobârca, carele de 12 ani a părăsit cu necredință pe legiuita sa soție Maria Părău gr. or. din Apoldul inferior, fără a se ști ubicațiunea lui și dacă mai trăește, prin aceasta se citează

ca în termin de *trei luni* dela datul de față să se infățiseze înaintea subscrisului, căci la din contră cererea de divorț a soției lui se va pertracta și decide și în absența lui.

Mercurea la 4 Apriliu 1885.

Oficiul protopresb. al tract. Mercurii.

I. Droc, protopresbiter.

Zambach și Gavora.

Fabrica de vestminte și recuise bisericești

de rit catolic și grec.

[928] 24—30

în Budapesta, strada Vațului, Váczi utca Nr. 17.

Felon sau Odăjdii Albe, Stihare, Dalmatice, Baldachin, prapori. Toate felurile de steaguri, și pentru societăți industriale (și pentru pompieri) co-

vor pe altariu, potiruri, pietohlebni-ca, cădelnițe, pacifical, candelde de altar, policandre pentru bisericii, ripide, chivot, cărți de Evanghelie etc.

Comande se efectuesc prompt. — Obiectele, cari nu vor conveni, se vor schimba cu altele

Materie pentru haine

din lână trainică pentru un bărbat de statură mijlocie.

3.10 metre } 4 fl. 96 cr. din lână bună de oaie;
un } 8 „ — „ din lână mai bună de oaie;
rând de haine } 10 „ — „ din lână fină de oaie;
} 12 „ 40 „ din lână de tot fină de oaie.

Plaiduri de călătorie dărabul fl. 4. 5. 8 până la 12. Haine foarte fine pantaloni, paltoane de purtat și pentru ploaie, din stoffe diferite. Tüff, Lode, Commis, Cammgarn, Cheviots, Tricots, cărpe pentru dame, Peruviens, Dosking se află la

intemeiat

Joh. Stikarofsky,

— la 1866. —

deposit de fabrică în Brünn.

Modele franco. Pentru croitori cărțile de modele nefrancate. Trimiteri cu rambursă preste 10 fl. gratuit.

Am un deposit de stofă în valoare permanentă preste fl. 150,000. Este lucru natural că rămân bucăți de câte 1 până la 5 metri ca rest din vinderea lor, de aceea asemenea rămășițe trebuie să le vând în preț de tot moderat. Fie-care om cu mîntea întreagă va vedea, că asemenea rămășițe nu se pot trimite ca modele, căci fiind a se trimite aceste în sute de locuri, rămășițele n'ar ajunge, este deci înșelătoria a ăice, că firmele cu stoffe trimit modele din resturi, căci modelele sunt din stoffe, car nu din rămășițe. De aci se poate esplica pentru ce se fac asemenea scornituri.

Rămășițele cari nu convin se reprimesc în schimb sau se rescumpără cu bani.

Correspondențe se primesc în limbile: germană, ungurească, bohemă, polonă, italiană și francesă.

[998] 7—24